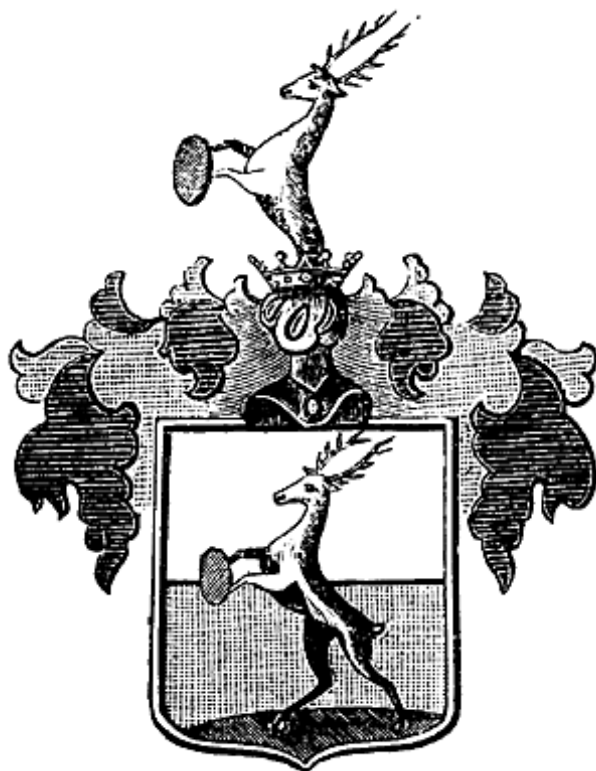

Semsey család. (Semsei)

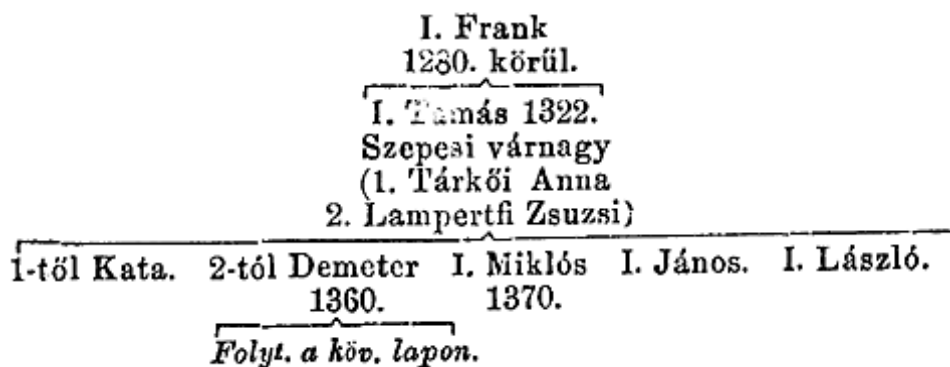

Ős régi családaink egyike, mely Misniából eredeztetik. Első ismert törzse Frank volt, ki a XIII. század második felében (1280–1290. körül) élt. Nevét a család az Abauj vármegyében Kassa városától két órányira fekvő Semse helységről nyerte, mely mostanáig ősi birtoka. Nevezett Franknak fia volt Tamás 1318–1322-ben Szepesvára várnagya és Szepes megye alispánja. ^{1*} Ennek két neje volt, az első Tárközi Anna, a második Lampertnek leánya Zsuzsanna.

A családfa a múlt század közepéig ^{2*} az első törzstől Franktól kezdve következőleg ^{3*} sarjadzott:
I. tábla.

I. Frank 1280. körül.; I. Tamás 1322. Szepesi várnagy (1. Tárközi Anna 2. Lampertfi Zsuzsi); 1-től Kata. 2-től Demeter 1360. *Folyt. a köv. lapon.* I. Miklós 1370.; I. János.; I. László.

I. t á b l a.

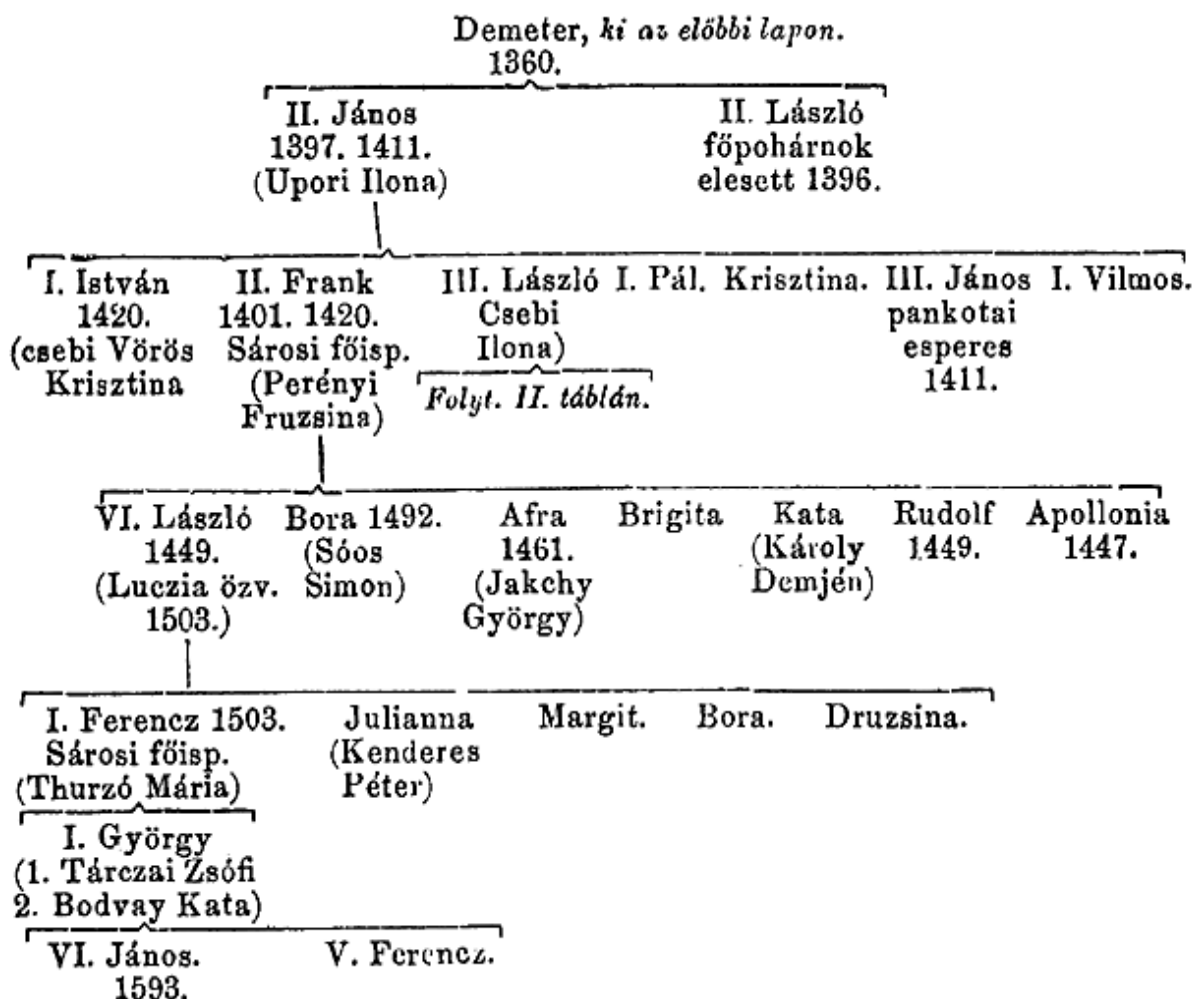
Demeter, ki az előbbi lapon 1360.; II. János 1397. 1411. (Upori Ilona); II. László főpohárnok elesett 1396.; I.

¹Wagner, *Analecta Scepusii* I. 446. III. 240.

²A családtól a nemzékrend sikertelen kéretett.

³Wagner *Tabulae geneal.* Mss. tabula LII.

István 1420. (csebi Vörös Krisztina); II. Frank 1401. 1420. Sárosi főisp. (Perényi Fruzsina); III. László; (Csebi Ilona) *Folyt. II. táblán.*; I. Pál.; Krisztina.; III. János pankotai esperes 1411.; I. Vilmos.; VI. László 1449. (Luczia özv. 1503.); Bora 1492. (Sóos Simon); Afra 1461. (Jakchy György); Brigita; Kata (Károly Demjén); Rudolf 1449.; Appolonia 1447.; I. Ferencz 1503. Sárosi főisp. (Thurzó Mária); I. György (1. Tárcaiz Zsófi 2. Bodvay Kata); Julianna (Kenderes Péter); Margit.; Bora.; Druzsina.; VI. János. 1593.; V. Ferencz.

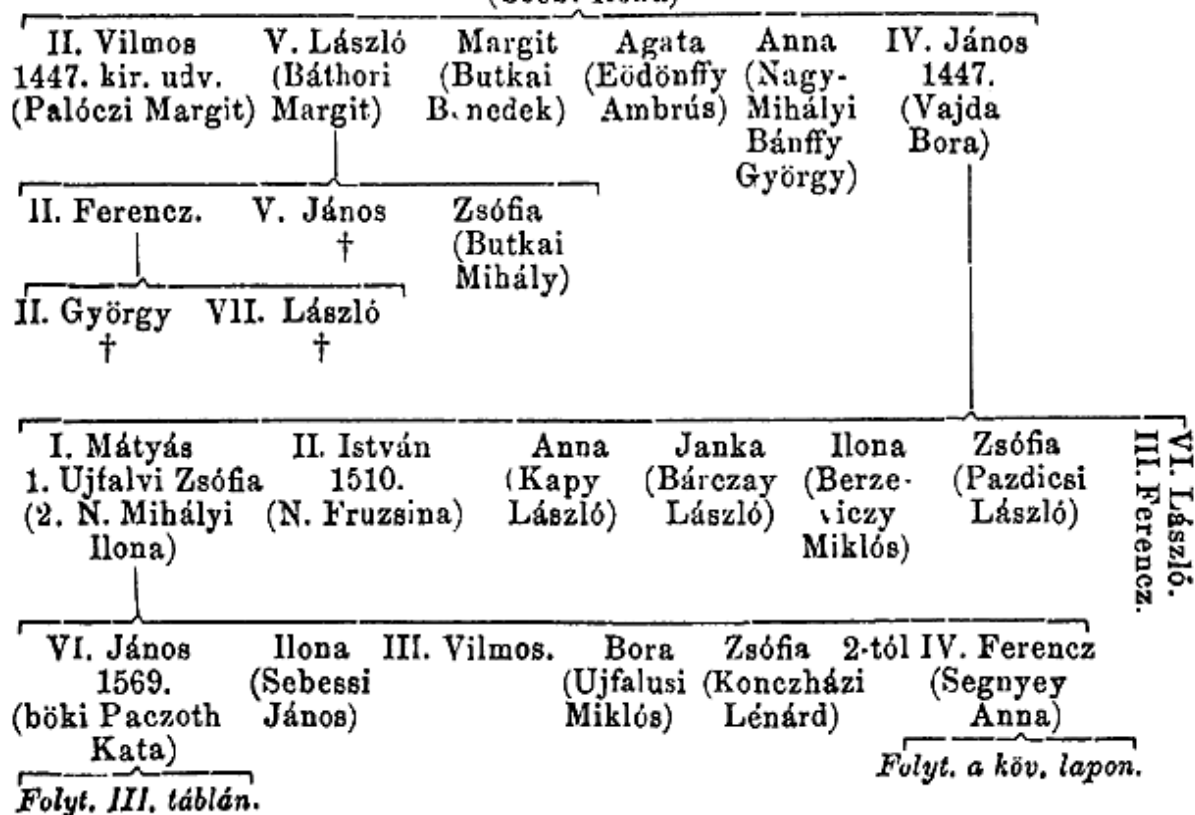

II. tábla.

III. László, (Csebi Ilona) *ki az I. táblán.*; II. Vilmos 1447. kir. udv. (Palóczi Margit); V. László (Báthori Margit); Margit (Butkai Benedek); Agata (Eödföffy Ambrús); Anna (Nagy-Mihályi Bánffy György); IV. János 1447. (Vajda Bora); II. Ferencz.; V. János †; Zsófia (Butkai Mihály); II. György †; VII. László †; I. Mátyás (1. Ujfalvi Zsófia 2. N. Mihályi Ilona); II. István 1510. (N. Fruzsina); Anna (Kapy László); Janka (Bárczay László); Ilona (Berzeviczy Miklós); Zsófia (Pazdicsi László); III. Ferencz; VI. László; VI. János 1569. (böki Paczoth Kata) *Folyt. III. táblán.*; Ilona (Sebessi János); III. Vilmos.; Bora (Ujfalusi Miklós); Zsófia (Konczházi Lénárd); 2-tól IV. Ferencz (Segnyey Anna) *Folyt. a köv. lapon.*

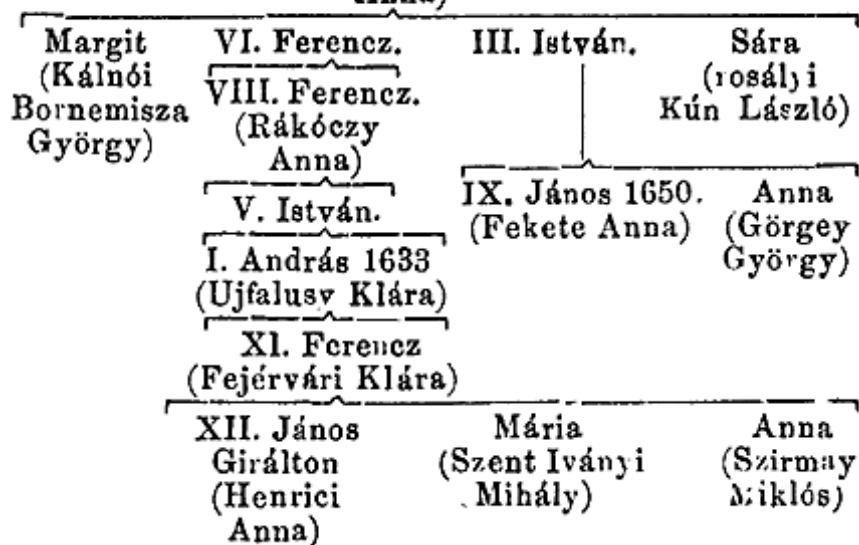
II. tábla.

III. László, ki az I. táblán.
(Csebi Ilona)

IV. Ferencz, ki az előbbi lapon (Segnyey Anna); Margit (Kálnói Bornemisza György); VI. Ferencz.; III. István.; Sára (rosályi Kún László); VIII. Ferencz. (Rákóczy Anna); V. István.; IX. János 1650. (Fekete Anna); Anna (Görgey György); I. András 1633 (Ujfalusy Klára); XI. Ferencz (Fejérvári Klára); XII. János Girálton (Henrici Anna); Mária (Szent Iványi Mihály); Anna (Szirmay Miklós)

IV. Ferencz, ki az előbbi lapon.
(Segnyey Anna)

III. tábla.

VI. János *ki a II. táblán*, 1569. (böki Paczoth Kata); VIII. László (Tibold Klára); II. György; VII. János.; II. Mátyás.; IV. Vilmos.; I. Zsigmond.; Dorottya (Berzeviczi Márton); II. Miklós. 1611. (Andrássy Kata); IX. László (fügei Csató Erzse) *Folyt. a köv. lapon.*; II. Zsimond (Móricz Anna); III. György.; VIII. János; Zsuzsa (1. Szabó György 2. Divényi István); II. Pál 1669. notáztatott (Csanádi Anna); IV. István; V. György.; VII. Ferencz.; V. Vilmos.; II. Péter.; IV. Pál.; X. Ferencz.; XI. Ferencz.; I. Sándor; I. Péter.; IX. Ferencz.; XI. László 1730. Cziferen.; XI. János; X. János.; III. Miklós.; IV. Miklós. Keresztesen 1767. Sárosi alispán.; III. Zsigmond (nmih. Pongrácz Mária).

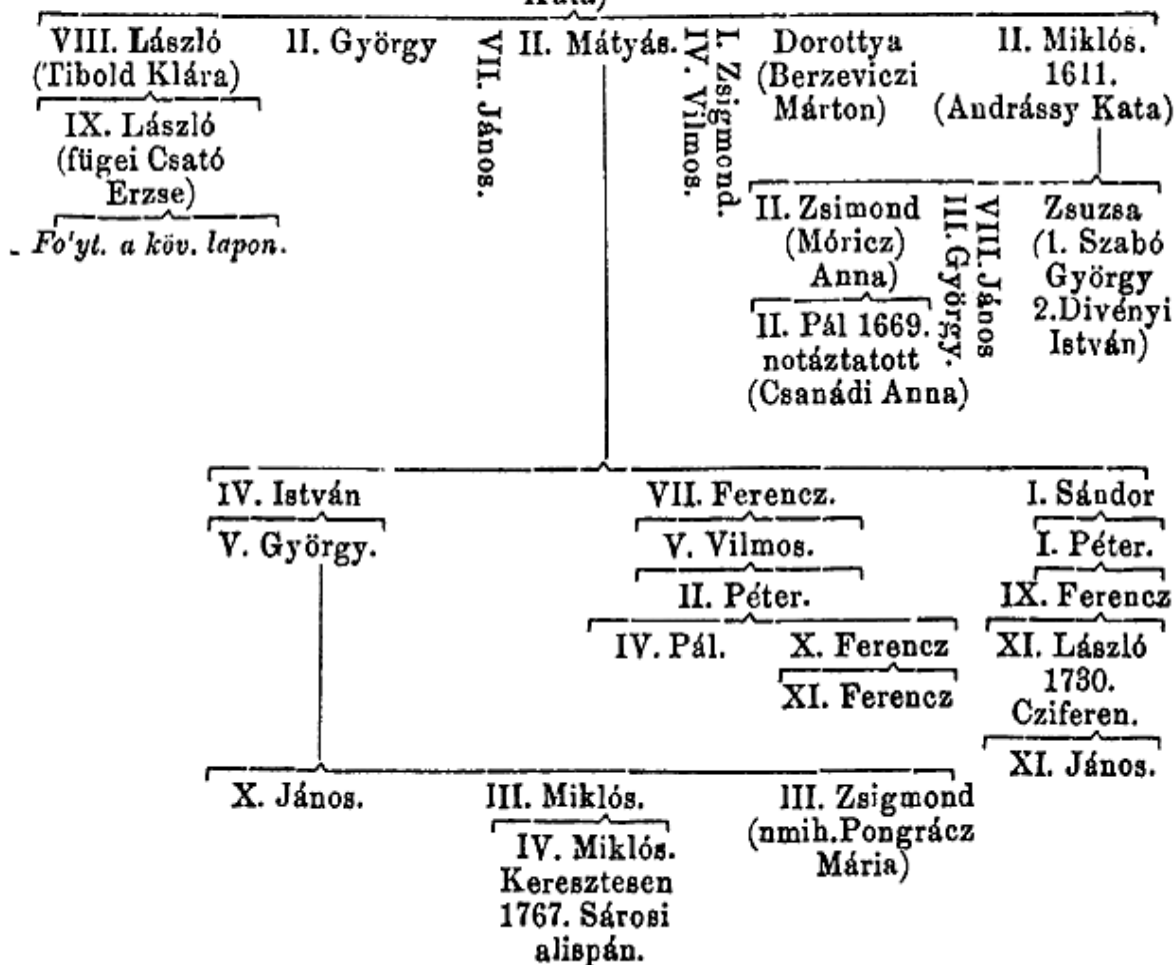
III. tábla.

VI. János, *ki a II. táblán.*

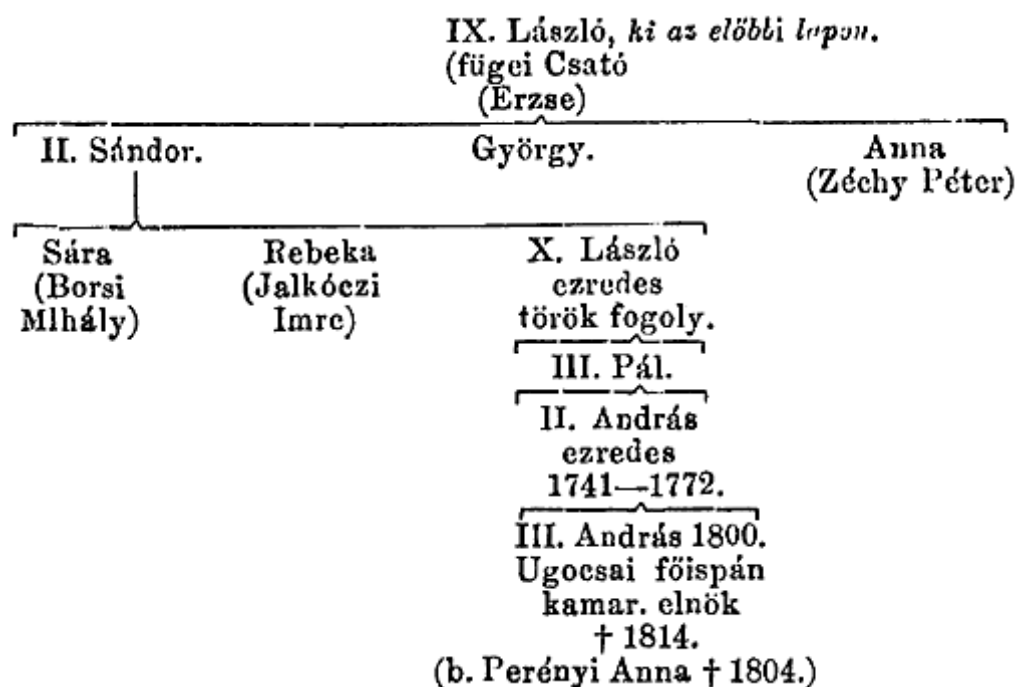
1569.

(böki Paczoth)

Kata)

IX. László *ki az előbbi lapon*, (fügei Csató Erzse); II. Sándor.; György.; Anna (Zéchy Péter); Sára (Borsi Mihály); Rebeka (Jalkóczi Imre); X: László ezredes török fogoly.; III. Pál.; II. András ezredes 1741–1772.; III. András 1800. Ugocsai főispán kamar. elnök † 1814. (b. Perényi Anna † 1804.)

Vissza tekintve a családfára, arra vonatkozólag a következő történeti adatok ismeretesek.

Demeternek két fia volt: II. János, II. László; ez utóbbi fő pohárnok mester volt, és Nikápolynál esett el 1396-ban, II. János pedig 1397-ben érdemeiért jószágaiban pallósjogot (jus gladii) kapott Zsigmond királytól. ^{4*} Ugyan csak ő 1401-ben régi nemessége megerősítése mellett családi címert kapott, ^{5*} t. i. a vízirányosan kétfelé osztott paizs alsó udvara égszínű, a felső ezüst; az alsóból vörhenyes szarvas ágaskodik föl a felső ezüst udvarba is, jobb szarva sárga, és szarvai közt arany keresztet visel, a paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló szarvas emelkedik ki. ^{6*}

II. Jánosnak nejétől Upori Ilonától több gyermeke maradt, mind a táblán láthatók. Ezek közül legnevezetesebb II. Frank (vagy Ferencz), a ki Zsigmond király alatt Huss követői ellen Cseh országban dicsőségesen harczolt, mely érdemeiért nevezett király 1426-ban Csirke Péternek minden javait, úgymint: Gárd, Sz. Lőrinczi (máskép Felgrad) fele Poli, és Migloka, Secha (tán Sacza) Enecke, (tán Enecke) Rencsefő stb. helységeket s részbirtokokat neki adományozta oly föltétellel, hogy fiága kihaltával azok testvérének II. Lászlónak maradékaira szálljanak. ^{7*} E javak végett 1427-ben a jászói Convent előtt a Csirke családdal egyezsége lép, ^{8*} 1444-ben tán már nem élt, mert fiai IV. László és Rudolf Csirke Tamással, és Pelejteí Gergellyel és Péterrel Alattyán, János-hida stb. javakon osztoznak. ^{9*} Ugyan e Ferencz, kit Lehoczky Sáros vármegye főispánjának és kir. udvarnoknak ir, ^{10*} a csehek fogságába esett Galszécsi Jakabnak fiát Miklóst öt ezer forintért kiváltván, ezen jótetteért nevezett Gálszechi Miklós Semsey Ferencz fiainak IV. Lászlónak és Rudolfnak 1449-ben Sáros megyei Girált és Máté vágása helység fele részét a jászói Convent előtt örökösen bevallotta. ^{11*} II. Jánosnak fia I. István Csebi Vörös (rufus) Miklósnak leányát Krisztinát vévén nőül, miután Koporcsi Tamás fiaival eleve, még 1420-ban a felesége utáni javakra nézve nevezetesen a Zemplin

⁴Fejér Codex diplom. tomo X. vol. 2. p. 455. 456. – V. ö. Szirmay C. Ugocsa p. 46.

⁵Fejér Codex. dipl. domo X. vol. 4. pag. 67.

⁶Az itt látható metszvény a címertani színekben nem egészen egyez ezen leirással, kék szín helyett arany udvart mutatván, mi onnan van, mert e metszvény már előbb és nem e leírás után, hanem Szirmay C. Ugocsa című munkája előtt álló Semsey Andrásnak arczképe alatti címerről másoltatott.

⁷Wagner, Diplomatar, Sáros 375. V. ö. Kövesdy processus Famil. Földváry. Pest 1787. p. 149. – Katona Hist. critica XII. 465.

⁸Kövesdy Process. 150.

⁹Ugyan ott 150.

¹⁰Lehoczky Stemm. II. 355.

¹¹Wagner, Dipl. Sáros, p. 382. V. ö. Szirmay C. Zemplin not. top. 103. 275. és not. hist. 31.

megyében fekvő Pazdics, Szuha, Mocsár, Somogy, Szalók és Ujfalura nézve a jászói convent előtt osztályos egyességre lépett ^{12*} és Pazdicsi (vagy Koporcsi) Miklós által adoptáltatván, 1421-ben a csehek elleni hadjáratban szerzett érdemeinél fogva ebben Zsigmond király által megerősített ^{13*} ugyan azon javakba Zsigmond király parancsánál fogva a leleszi convent által be is iktattatott. ^{14*} 1445-ben Semsey Ferencz és László az előbbi országgyűlés végzésének sikeresítéséről a Szinán tanácskozó nemességi gyűlésén részt vettek. ^{15*}

1447-ben IV. Lászlónak, és osztályos atyafiainak II. Vilmosnak és IV. Jánosnak, valamint nejeik Borbála, Margit, és másik Borbála és nővére Apollonia a szepesi káptalannal és préposttal perlekedtek bizonyos hatalmaskodási ügyben. ^{16*}

1461-ben II. Vilmos és János, anyjak Csebi Ilona után, nem különben nő-rokonaik Margit Butkai Benedekné, és Ágata Eödfönyfő Ambrusné, kiknek anyjak Katalin Károly Demeterné, nagyanyjak pedig Csebi Krisztina nevezett Csebi Ilonával testvér volt, ezen nagyanyjak után az említett Zemplin megyei Pazdics, Szuha, Ujfalu, Mocsár, Kraszna, Somogy és Szalók helységek fele részére királyi jog oda engedésével Mátyás királytól adományt nyertek. ^{17*}

1479-ben Semsey Lászlót elmarasztalja Sáros vármegye k. komlósi Liphay Benedek lovainak elé nem állítása miatt. ^{18*}

1487-ben V. János Zemplin vármegye által tanúvallatást eszközöltet. ^{19*}

1503-ban I. Ferencz kamarás mester, 1513-ban Sáros vármegye főispánja. ^{20*} A mohácsi vész után rokonaival V. Jánossal és Kristóffal (ki a táblázaton nincs) I. Ferdinand hive volt. 1530-ban I. Ferdinand részéről Horváth országban hadvezérkedett.

1507-ben Semsey I. Mátyás, II. István és III. Ferencz beiktattatnak II. Ulászló parancsa mellett Alattyán és Kér helységek birtokába. ^{21*}

1538-ban Semsey Mihály (ki a táblázaton nincs) al-bán, birta a Szávánál Jeszenovác és Sobok várát, melyet a török elfoglalt s melyet Nádasdy vissza vett. ^{22*}

VI. János 1553-ban szintén I. Ferdinand hive volt. ^{23*} Fiai, valamint testvére IV. Ferencz fiai is 1561-ben Bozinka helységbeli birtokra kir. adományt kaptak.

Semsey Ferenczet (tán a IV-diket) 1561. sept. 14-én I. Ferdinand kir. Stansith Horváth Márk fia gyámnokául rendelte.

1549-ben Semsey II. György, ki Saczáról irta előnevét, birt Lőrincz, Gard, Buzinka helységekben. ^{24*} II. Pál Torna megyéből Tökölly híve és gyalogsági tábornoka, 1669-ben hűtlenségi bélyegen javait veszté; Munkácsnál vett sebek folytán meghalt. ^{25*} 1686-ban Semsey András, János, Péter, Zsigmond és László Tornában Udvarnok, Áj és Háskúth birtokrészre kir. adományt nyertek.

X. László, ki török fogságban is volt, Szaláncznál a kuruczok által 1697-ben esett el. ^{26*}

Lászlónak fiai György kúnok kapitánya volt. ^{27*} Neje Wesselényi Krisztina. Fiai kapitányok. Leánya Klára Sztáray Ferencné.

III. Pálnak fia II. András 1741–1772-ben ezredes volt, ennek fia

III. András 1778-ban részt vett mint kir. biztos a Maroson túl fekvő úgynevezett bánsági három megye

¹²Fejér Cod. dipl. tomo X. vol. 6. pag. 393. V. ö. Szirmay C. Zemplin not. top. 102. 376. 379.

¹³Fejér Cod. Dipl. tomo X. vol. 6. p. 368

¹⁴Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. 6. pag. 423.

¹⁵Teleki, Hunyadiak kora X. 168.

¹⁶Ugyan annál XII. 44.

¹⁷Kaprinai Diplomata. II. 484. 513. Szirmay C. Zemplin not. top. 379.

¹⁸Catalogus Mss. Musaei Széchenyano-regnicol. I. 726.

¹⁹Szirmay C. Zemplin not. hist. 42.

²⁰Lehoczky, Stemmat. I. 140.

²¹Kövesdy, Processus Familiae Földv. 150. 151.

²²Istvánffy 1685. évi kiadás 144. Lehoczky szerint Katona Hist. critic. XX. 1163.

²³Budai Fer. Histor. lex. III. 228.

²⁴Lehoczky Stemmat. II. 359.

²⁵Ugyan ott.

²⁶Szirmay C. Zemplin not. hist. 277.

²⁷Lehoczky id. h. 356.

vissza-csatolásában és szervezésében, és Torontál megye alispánjává neveztetett, részt vett ott az urbér behozatalában, 1786-ban kir. táblai ülnök, majd a hétszemélyes tábla birájává neveztetett, innen 1789-ben a m. kir. udvari kancellariához, 1791-ben a császári bir. kamarához alkalmaztatott, és ott tanácsos lett, majd 1797-ben Ugocsa megye főispáni helyettese, Sz. István rend vitéze, 1803-ban ugyan azon vármegye valóságos főispánja ^{28*}, 1802-ben febr. 26-án királyi személynök (Personalis), 1807-ben Abauj vármegyei főispán, 1808-ban kamarai elnök lett. Meghalt 1814-ben.

IV. Pál 1750. táján Abauj megyének hosszabb ideig alispánja volt, ki a Semsei kastélyt újra fölépíteté. Nincsenek a táblán vagy legalább ki nem jelölhetjük ott azon Jánost, ki 1546-ban nagy-idai várkapitány volt.

Istvánt, kinek Szinyei Merse Máriától való leányát Klárát (vagy tán Erzsét) Dessewffy István vette nőül. – Más Klárát, 1725-ben Szalay Pálnét.

Ferenczet, kinek 1602-ben özvegye Morvay Dorottya volt.

Miklóst, ki 1770-ben Sáros vármegye alispánja volt. Zemplin megyében birtokos a család Legénye, Szalók, Mocsár stb. helységben. ^{29*}

Az újabb időben ismeretesbek a családból Semsey Jób, volt kir. kamarai tanácsos, özvegye gr. Keglevich Éva.

Semsey Benjamin phil. doctor 1816-ban, és S. Boldizsár, kinek fia Albert 1848-ban Abauj vármegye főispánja és József. Továbbá Lajos, ki 1856. april 4-én kora 73. évében Saczán Abauj megyében halt meg, és tán ennek fia a másik Lajos ki 1848-ban Abauj vármegye alispánja volt.

Semsey Eduard 1848. előtt a bácsi kamarai és zombori koronai jószágok urodalmi igazgatóságánál pénztárnok.

Semsey Imre 1848. előtt Wasa gyalogezredbeli kapitány.

Sáros megyében 1846–1849-ben Pál főjegyző, Robert és Ferdinand alszolgabírák, Ignác aladószedő, Vilmos esküdt volt.

Sáros megyében laknak Deméthen Albert és Vincze; Karácson-Mezőn Mánó, Ignác és Eduard, Vaspatakán Imre, Eperjesen József, Hermányban Pál, Ádám, Biharban B. Ujvároson Béla.

Ugyan csak Sáros megyében bírnak a család tagjai Babafalu, Deméthe, Gerált, A. és F. Asgúth, N. Szilva, Karácsonmező, Radvány, Salgó, Hermány, Nyárs-Árdó, K. Keresztes, Vaspataka, helységekben.

Czimere a családnak – mint följebb – látható, és mint leírása a diploma szerint közöltetett, vízirányosan ezüst és kék udvarra osztott paizsban ágaskodó szarvas. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan szarvas emelkedik ki.

²⁸Szirmay C. Ugocsa p. 46–50.

²⁹Szirmay C. Zemplin not. top. 267. 373. 377.